

Bixenta Beti Abrisketa
Basauri, Bizkaia (1911)

Aurkibidea

Biografia

Finagan jaio zen, baserrian 1911 inguruan. Bidebietara ezkondu zen. Ama Finagakoa zuen eta aita Zeberiokoa. Finagako euskara egiten zuen. [Karmen Moja](#)ren lehengusina da. Oso ondo zekien euskaraz, baita hika ere. Erdaraz askoz sarriago egiten zuen euskaraz baino.

Zintak

BSR-023

- **Proiektua:** Basauriko euskararen azterketa linguistikoa
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arretxe, Jon
- **Data:** 1990-05-01
- **Iraupena:** 47 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione
- **Emalea:** Arretxe, Jon

Pasarteak

1. Euskara Batua ulertu ezinda

- **Erref:** BSR-023/002
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:02:18. **Bukatu:** 00:04:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Euskara Batua ez omen du ulertzen. Bizkaierak luzaroan iraun dezan lan egin behar dela dio. Euskara Batua gipuzkerarekin lotzen du, telebistan entzuten duenaren erdia ez omen du ulertzen.

2. Euskaraz jarduteko aukerarik ez zegoen Basaurin

- **Erref:** BSR-023/005
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:07:04. **Bukatu:** 00:08:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Bixentak txikitan euskaraz hitz egiten zuen arren, Basaurin gaztelera egiteko ohitura handia omen zegoen. Lekeitiara joaten zenean egiten omen zuen euskaraz. Kanpotar asko zegoenez, euskaraz aritzeko aukerarik ez zegoen Basaurin.

3. San Migelen euskara galtzear

- **Erref:** BSR-023/007
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:10:40. **Bukatu:** 00:12:12
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Euskara galdu eta gaztelera ikasi beharko zutela pentsatzen zuten Bixentaren gurasoek. San Migelen euskara gutxi egiten zen Bixenta gazte zenean ordea. Gazte guztiek gaztelera hitz egiten zutela kontatzen du.

Transkripzioa

- Gurien etxien, ba gaztie izengo gintzezan ordun, ba amak igual berba itten euen erdera, ezta? [...] erdaraz gauzek esan eta... aittek esaten otsen... aite be Zeberixokoa euskaldun netogua, gure ama baiño, ezta? Esate eben... zegeitik esaten otsen... hemen San Migel inguruen euskera ez dela berba itten ondo, txapurriano dala hameko euskerie esaten zan ezta? T esate otsen amari "zuk eingo dozu euskera ahiztu ta erdera ikisi". Hori gertatzen da, badakizu, hemen beste hainbeste. Hemen beste hainbeste.

- San Migelen...
- San Migelen be ez da berba itten euskera asko e!
- Ez?
- Ez. Ni gaztixe nintzen orduen Lapatzen...
- Lapatzen ejakingo dozu ezta?
- Bai, ba.
- Lapatzen itten zan erdera.
- Bai.
- Ni gaztiek, ezta, gaztiek. Lehen euskera motz izin zen euskera berba ittie!
"Jebos" ta esaten eurien! Euskera berba itten daunak! El ke mas el ke
menos... erderaz izin ahalez geo berdin ahal, ba erdera itten giñun, ezta?
Komo ke erdera ondo dau dakigun moduen, ezta?
- Ya.
- Ta euskera, puf, keba! Lotsa iziten zan euskera ittie, gebo esaten zan ta!
Ta oin badakizu, dakienak aprobetxau.
- Bai.
- Dakinak aprobetxau.
- Beitu, oin dakinak bentaja.
- Bai. Klaro, klaro, ez da izingo ba?
- Claro que sí.
- Ta Fiñagan zu zenbat urtetan bizi izan zintzen ba?
- Ezkondu arte, ezkondu arte.
- Zu bizi izan zara han Fiñagan ezta?
- Ni Fiñagakoa naz.
- Han jaio ta...
- Bai, klaro.

4. Finagako letanietako ohiturak

- **Erref:** BSR-023/009
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:18:15. **Bukatu:** 00:19:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Finaga alboko ermitan maiatzeko letanietan ospatzen ziren meza eta orduko ohiturei buruz dihardu.

Transkripzioa

- Han, San Migelen dau ermita bat, oin jauzite egongo da igual e, baia ermitie izin zen han goixan.
- Nun, ze partetan?
- Fiñagan bertan.
- Fiñaga ermitie?
- Emitia albuan. Hantxe fiñagan albuan dau ermita bat, San Martin. Ta han zana, Arduxa partie. Nola lehen treniak etorten zien maietzien, merkaniaz.
- Bai.
- Ta etortzen zen egun baten abadie, ta eskolako mutilek eta... guro zunak joan, etortzen ziren Fiñagara, letanian, ta Fiñagan mezie emoten eudien abadiak.
- Bai.
- Emoten eben ogixe ta vino blanco ta honi jentiedi...
- Bai.

- Egun beten, maietzien, letaniaz.
- Bai, bai.
- Baie oin ez dakit nik badan bere... urte asko da ez nazela joan hara! Baie ermitte hori.. badau beste ermitte, teiletue apurtutue eduki duenen ni igo nintzen ordun han ta gero ya... ez dakit.

5. 20 urterekin gazteleraz lagunekin

- **Erref:** BSR-023/011
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:24:03. **Bukatu:** 00:25:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Hogei urterekin gazteleraz ondo moldatzen zen. Lagun artean hitz egiten zuen gehien etxean euskaraz egiten jarraitzen zuelako.

Transkripzioa

- Hango jeitia, bai, ya [...] gora danak euskaldunek direz ez?
- Danak, danak.
- Euskaldunek danak. Oin ez asko, oin gu iñuzentik gara ta. Euskeraz in biher dogu... bueno... eske lehen e, lehen ez zan bizimodua euskeri, ta oin dabiz eudkerie apur bet dakinak. Baie lehen euskera, keba. Lehengo modie izin zan erderie
- Bai.
- Erderie. Puf!
- Ta zuek be, neskatzak eta holan... ederaz iten zenduen?
- Erderaz, erderaz, keba.
- Noz hasi zintzen zu...
- Erderaz iten?
- Erderaz iten, bai. Nau, ya hogei urtegaz bai.
- Bai?
- Bai.
- Ta orduen...
- Lagunen artien, lagunekaz. Lagunekaz erdera.
- Bai, hantxe...
- Hango lagunekaz?
- Bai. Etxien euskera baie lagunekaz erdera.
- Bai?
- Karo. Gu izengo gintzen honek maketok baiño gitxiau ala? Gauz berbera.
- Euren baiño gitxiau ez izeteagatik?
- Karo, gaur berbera.
- Ta bueno, ostantzien ba etxien beti eudkeraz, ezta?
- Etxien bai, etxien bai. Etxien euskera.
- Ta nok egiten euen hobeto zure etxien euskeraz, aitek ala...?
- Aittek. Aittek, aittek, Zeberiokoa zan ta...

6. San Migelen erromerian

- **Erref:** BSR-023/013
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:36:10. **Bukatu:** 00:37:06
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

San Migeleko plazan erromeria egoten astebururo. Finagatik oinez joaten zela gogoratzen du.

Transkripzioa

- Lehen erromerixek eiten zien han, San Migelen?
- San Migelen, plazan.
- San Migeleko plazan?
- Plazan, klaro.
- Ta...
- Baie domeka guztitan ez e, agoston e.
- Etorten zintzien hona zuek?
- Bai. Ta horti, horti goiti, pasa zara lei horko aldatzati igon ta bajatu horti eiten giñun, mataderutik gorantza.
- Bai? Hor erromerixe?
- Bai, bai. Horti, horti etorten ginen. Fiñagati, ta horti bajatu. Ta horti igon.
- Bai, bai bai, bai.
- Horti. Mataderoti gora.
- Karo.
- Harek zelan deko izena, Hirubartzeta edo?
- Bai, Hirubartzeta.
- Hirubartzeta ezta? Ha zer da? Ha zer da, Hirubartzeta zer da?
- Zein hori?
- Kanpoti badago parte hura?
- Bai, bai.
- Ha zer da?
- Bai, bai.
- Hirubartzeta.
- Hori lehengo berdie da ezta?
- Lehengo berdie bai.

7. Dantzan egin ahal izateko mutilek ordaindu egin behar

- **Erref:** BSR-023/015
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:38:18. **Bukatu:** 00:39:44
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Erromeria zenean plazan dantzan ibiltzen ziren. Neskek ez bezala, mutilek ordaindu egin behar izaten zuten dantzan egin ahal izateko.

Transkripzioa

- Ta jantzau iten zenduen eta holan hemen?
- Plazan, plazan.
- San Justun ezta?
- Bai San Justun.
- Gauza politxe izaten zan ala?
- Karo, hombre, oin biño hobeto! Ta lehen pagau itten zan, dantzan itteko

pagau itten zan!

- Zuek pagau iten zenduen?

- Guk ez baie mutilek bai.

- A mutilek.

- Bai. Nexkak dantza eiten badau... neskak ez. Baie mutilegaz itten badozu, mutilek pagau iten aurién, ezta?

- Bai.

- Ta oin, jotén deunari pagau iten otsie.

- Bai.

- Ba joteko musikie, ta jantzan dabiltzenak debalde eta oin ez dau inor jantzan, e? Oin ez dau iñor.

- Oin plazara ta holan...

- Keba! Plazie... plaza ez denén, ezta hori! Oin honek [...] itteoten han.

- Bai. Nire etxe ondoan badago bat.

- Bai.

- Kaiser, ez dakizuz?

- Bai, hori ba. Oin holangoak dauz. Oin holangoak.

- Bai, Ba oin kalien plazan gitxitxuago.

- Ai ze ederto lehen plazan, ederto.

- Bai.

- Ta gero San Migelen, Corpus egunien, Ascension, gero San Migelien be bai.

- Bai.

- San Migel izin zen egunian be bai.

- Hango plazan, ezta?

- Hango plazan.

- Ascensión, Corpus, San Migeles eta besterik ez...

- Han... elizen parian edo... eliza parian ala?

- Kamiño... kamiñoa doin ondo-ondoan. Kanposantuen beheratxuau.

- Bai.

- Han dauz arbolak eta, ez dau oin kioskorik ala?

8. Hitanoa San Migelen galduta

- **Erref:** BSR-023/017
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:40:58. **Bukatu:** 00:44:11
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Aitak hika egiten zuen lagunekin Zeberion, baina amak zuka egiten zuen beti. Gaztea zela, emakume zein gizonezkoek egiten zuten hika. Ia euskaraz hitz egiten ez zuen arren, berak hika egiten jarraitzen zuela kontatzen du.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com